

Звіт дослідження

Благодійність у часи війни

zagoriy
foundation

Вступ	3
Методологія	4
Методологія дослідження	5
Результати дослідження	6
Діяльність	6
Донори та партнери	9
Звітність і комунікація	12
Майбутнє	14
Перевірка гіпотез	17
Рекомендації	19
Гайд експертного інтерв'ю	20

Повномасштабне російське вторгнення в Україну в той чи інший спосіб суттєво вплинуло на всі процеси життя країни. Благодійний сектор та громадянське суспільство не стали винятками і були одними із перших механізмів, що змогли в короткий час мобілізуватися та пристосувати свою роботу до викликів воєнного часу.

За короткий період після 24 лютого у сфері благодійності відбулося багато змін. Було створено багатьох нових волонтерських, громадських та благодійних організацій та ініціатив. В уже наявних організацій відбулася зміна фокусу основної діяльності. Разом із тим, в суспільстві спостерігається небачене зростання кількості пожертв та підтримки сектору.

Окрім змін, спостерігається і низка викликів, з якими стикаються представники сфери благодійності України.

Логістичні труднощі, втрата персоналу у зв'язку із евакуацією, неможливість продовжити поточні проекти чи консолідувати зусилля та ресурси на виконання статутної діяльності через загальну зміну пріоритетів.

Тим не менш, всі зміни й тенденції потребують детальної систематизації та верифікації, щоб оцінити їхню реалістичність та масштаб. Саме послідовне дослідження та релевантні дані дозволять обрати найбільш відповідну стратегію роботи із сектором, який безсумнівно потребує підтримки.

Тримавши руку на пульсі української благодійності, ми у Zagoriy Foundation вирішили провести якісне дослідження сфери у період повномасштабної війни, щоб визначити та описати основні зміни і тенденції та посприяти її ефективному розвитку і підтримці.

Дослідження було проведене Андрієм Кришталем, експертом з досліджень Zagoriy Foundation.

Методологія

Для визначення основних трендів та змін у сфері української благодійності в часи війни ми вирішили зупинитися на методі напівструктурованих глибинних інтерв'ю із ключовими акторами сфери (Key Informants Interviews).

Цей підхід спрямовує респондентів на розповідь про важливі аспекти діяльності їхніх організацій та дозволяє перевірити робочі гіпотези дослідження, при цьому залишаючи можливість для додаткових уточнюючих запитань.

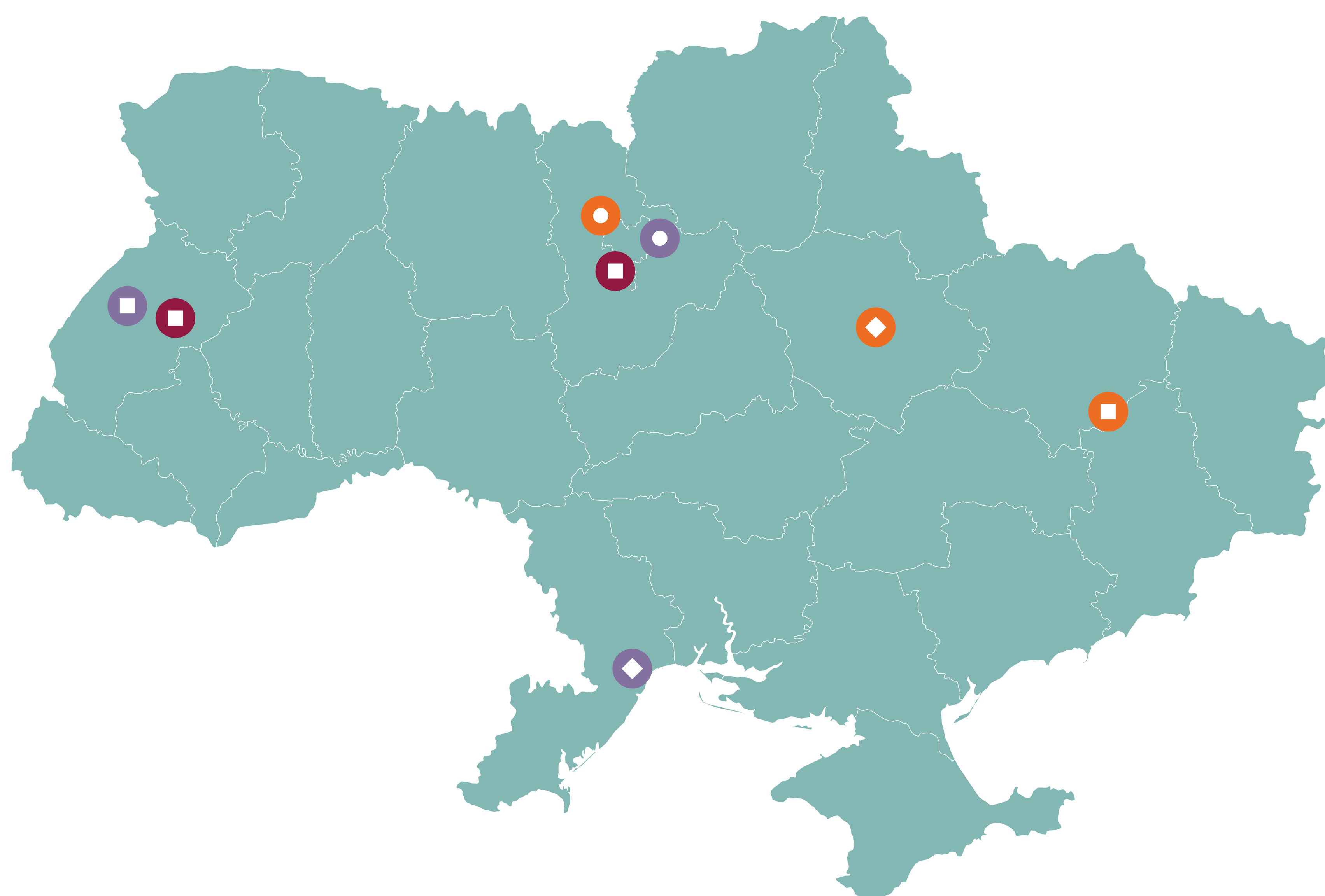
Також, метод напівструктурованих інтерв'ю дозволяє виявити те, що могло не бути врахованим на етапі підготовки дослідження.

Таким чином, у період із 12 по 24 травня ми провели 8 глибинних напівструктурованих інтерв'ю за попередньо складеним гайдом, який складався із п'яти тематичних блоків. Вибірку дослідження склали представники громадських і благодійних організацій із різних частин України. Хоча дане дослідження не є репрезентативним, для отримання якомога ширшого спектру уявлень про зміни та нові тенденції у сфері, в ході складання вибірки дослідження враховувалися важливі ключові параметри, а саме: час заснування організації, її розмір та місце знаходження.

Методологія дослідження

8 глибоких інтерв'ю за напівструктурованим гайдом, проведених із представниками громадських та благодійних організацій різного розміру та дати заснування у 5-ти регіонах України. Часові рамки польового етапу: з 12 по 24 травня 2022 року.

Розмір організації

- Мала (місцева) організація/фонд
- ◆ Середня (регіональна) організація/фонд
- Велика (всеукраїнська чи міжнародна) організація/фонд

Дата заснування організації

- Після 24 лютого 2022 ●
- 2014-2021 роки ●
- До 2014 року ●

Результати дослідження

Гайд дослідження (див. Додаток 1) складається із п'яти тематичних блоків, які охоплювали як і різні аспекти діяльності організації респондентів, так і дозволяли з'ясувати їхню експертну оцінку змін у сфері благодійності. Основними інформаційними блоками дослідження є діяльність організації, стосунки із донорами та партнерами, особливості звітності у надзвичайний період, зміни у сфері зовнішньої та внутрішньої комунікації, оцінка перспектив сфери благодійності у найближчому майбутньому.

Діяльність

Російське вторгнення в Україну в той чи інший спосіб вплинуло на діяльність усіх організацій, що потрапили у вибірку дослідження. Старіші організації суттєво переформатували свою роботу, а широкомасштабна криза та раптове виникнення потреб, що вимагають негайного реагування, призвели до заснування низки нових ініціатив.

Більшість організацій, що функціонують давно, продовжують вести свої поточні проекти, хоча й стикаються із скороченням фінансування від донорів через різку зміну пріоритетів.

Окрім основної діяльності, такі організації в оперативному режимі додали нові напрямки роботи. Тим не менш, зазвичай ці напрямки пов'язані із статутною діяльністю або ж принаймні із групами основних бенефіціарів. Так, організація, яка займалася роботою із людьми із ВІЛ-позитивним статусом та розширенням прав жінок, стала активно використовувати свої приміщення для проживання ВПО, а також розширила перелік основних груп бенефіціарів.

«У нових форматах роботи ми тепер фокусуємося не лише жінках, а й на чоловіках і людях з інвалідністю. Допомогаємо дітям та багатодітним сім'ям, хоча раніше із цим не працювали. Додалися люди і пенсіонери у складних життєвих обставинах. Юридична робота.»

– Регіональна організація, Південь

Організація із Києва, яка займалася питаннями безпритульних тварин, продовжила займатися цією темою, але до неї додалися нові аспекти, як ось евакуація тварин. Окрім цього, суттєво зросли запити на закупівлю харчування та підтримку притулків.

Майже всі опитані організації почали займатися збором та розподіленням гуманітарної допомоги. Більш досвідчені організації, зокрема ті, що мають широке коло бенефіціарів та налагоджену комунікацію із міською владою, стали своєрідними гуманітарними хабами у своїх населених пунктах.

Повномасштабна війна вплинула і на персонал благодійних фондів та організацій, оскільки частина співробітників виїхала із своїх населених пунктів. Деякі співробітники були змушені залишити роботу, але більшість змогли перейти в онлайн-режим та працювати дистанційно. Респонденти відзначали, що завдяки недавньому досвіду пандемії, перехід на віддалену роботу пройшов легко, завдавши суттєво меншої шкоди громадянському суспільству.

У випадку, коли частина організації чи фонду переїжджала у один населений пункт, її представники створили на місці «філію». Таким чином частина команди змогла продовжити свою діяльність у іншому місці, додатково сприяючи інтеграції переселенців у приймаючі громади.

Окреме місце слід віднести питанню волонтерства. Новостворені організації та ті, які стали займатися гуманітарною допомогою, уже в перші дні російського вторгнення змогли залучити до своєї роботи велику кількість волонтерів, які були необхідні для розвантаження, завантаження та перерозподілу допомоги, а також більш складних завдань, як ось пошуку донорів чи ведення звітності.

Через кілька тижнів після повномасштабного вторгнення потік волонтерів зменшився. Значна частина із них повернулася на свої попередні місця роботи чи стала присвячувати волонтерству значно менше часу із особистих причин або ж через вигорання. Організації та фонди окремих респондентів вирішили прийняти на роботу нових волонтерів, що дозволило волонтерам присвячувати більше часу діяльності, а організації впоратися із раптовим навантаженням.

Велика частина волонтерів, які долучалися до роботи організацій були внутрішньо переміщеними особами. Респонденти дослідження відзначали, що всупереч поширеним стереотипам, саме ВПО найчастіше виявлялися найвідданішими та найбільш ініціативними волонтерами.

«Говорили, що люди, яких евакуювали – не допомагають. Але, що я побачила – це те, що переселенці більше за інших допомагали.»

- Нова місцева організація, Захід

Як зазначила одна із респонденток, за останні три місяці безпрецедентно велика кількість людей отримали свій перший у житті волонтерський досвід і залежно від того, яким він для них був, буде визначена їхня подальша залученість до подібних активностей у мирний час. Те саме стосується і досвіду надання грошових чи матеріальних пожертв.

Організації, які були засновані після 24 лютого, мають дещо іншу динаміку. Вони формувалися навколо найбільш нагальних тем – допомога ВПО та армії, збір та розподіл гуманітарної допомоги, відбудова.

У вибірку дослідження потрапили дві нові організації із різним досвідом. Перша була заснована ініціативною групою однодумців, частина з яких мають суттєвий досвід роботи у третьому секторі, а друга – ініціатива волонтерів, які зустрілися в одному із місць надання допомоги переселенцям та вирішили систематизувати свою діяльність.

Декілька тижнів інтенсивної роботи продемонстрували ключову роль наявності навичок управління проектами та командами, розподілу обов'язків та комунікації із донорами та бенефіціарами.

Перша організація змогла систематизувати свою діяльність, звузити кількість напрямків та географію роботи, випрацювати структуру команди та налагодити декілька джерел ресурсів та фінансування.

Друга організація стикнулася із труднощами, які були пов'язані, в першу чергу, із складністю визначення лідера, а також неможливістю фокусу на кількох основних напрямках роботи. Різні учасники ініціативи працювали над одними і тими ж завданнями, не надто координуючи свою роботу. Це призвело до швидкого вигорання учасників та порушення гармонії в команді, ставлячи під питання подальшу долю організації.

«Частина волонтерів відпали і повернулися до попередньої роботи. Ми всі виснажені і в нас маленька команда. Також за щось треба жити.»

– Нова місцева організація, Захід

Донори та партнери

Всі організації, які були засновані до початку російського вторгнення, намагаються зберегти свої традиційні джерела надходжень фінансових ресурсів. Тим не менш, відтік донорських коштів все ж відбувся. В першу чергу, це стосується державного фінансування за програмами надання соціальних послуг, а також тих проектів, які спрямовані на потреби, які видаються менш актуальними в умовах воєнного часу.

В інших випадках донори погоджувалися або й самі пропонували змінити орієнтацію уже наявних проектів, щоб мати можливість швидко відреагувати на нагальні потреби ВПО чи зайнятися відбудовою звільнених населених пунктів.

Частина проектів, які були затверджені, але ще не увійшли у фазу імплементації, були відтерміновані донорами на невизначений час.

Одним із найбільш помітних трендів стала поява великої кількості нових донорських організацій в Україні та суттєве збільшення проектного портфелю уже наявних донорських організацій та фондів. Більше того, донори продемонстрували небачену раніше швидкість та гнучкість у видачі грантових коштів, суттєво знизивши вимоги до звітності грантоотримувачів та максимально спростивши проектні заявки. Респонденти згадували ситуації, коли донор просто передавав кошти «на діяльність» без чітко окреслених цілей та навіть у готівковому вигляді.

Проте уже через місяць після вторгнення формальної роботи стало більше. З одного боку, це дозволило опанувати неконтрольоване витрачання коштів. З іншого, респонденти дослідження дуже прихильно сприйняли більш гнучкий підхід до видачі грантів, який дозволяє дійсно здійснювати свою діяльність, а не «натягувати проекти під донорські вимоги», тому сподіваються, що тренд на гнучкість, а також пріоритезація інституційної підтримки збережуться.

Організації, які в основному функціонували завдяки донорським надходженням, зберегли свій фокус на цьому джерелі ресурсів. Проте ті ГО, які покладалися на донації з боку громад чи інші види збору коштів, скористалися появою великої кількості нових донорів та отримали свої перші гранти.

Більшість респондентів висловили думку, що дисбалансу у розподілі донорських коштів уже через кілька місяців не буде і більшість організацій зможуть повернутися до попередньої діяльності, а також продовжити проекти, які стоять на паузі.

«Не все піде на гуманітарку. Люди з аналітичних центрів повернуться до аналітичних центрів. Проте не одразу.»

- Національна організація, Київ

Тим не менш, не всі поділяють такі оптимістичні прогнози.

«Останні три роки ми працювали із державою на тему ВІЛ та підтримки тяжкохворих і цього року вони ці гроші не отримають. NDI закрили свій проект по гендерних політиках. Деякі теми стали менш релевантними»

- Регіональна організація, Південь.

Одна із організацій, що потрапила у вибірку, є одним із найбільших українських донорів в сфері благодійності, що дозволило подивитися на питання з іншого боку.

За три місяці повномасштабної війни змінився підхід до роботи із партнерами у напрямку регрантингу. Як і міжнародні, так і українські донори максимально спрощують та прискорюють процедури надання грантової допомоги на релевантні проекти. Окрім роботи із очевидно актуальними темами, як ось надання гуманітарної допомоги чи підтримка ВПО, важливе місце займає інституційна підтримка. Це стосується як старих організацій, так і тих, хто нещодавно утворився.

Інституційній підтримці пророкують стати новим трендом сфери. В першу чергу через те, що вона є необхідною умовою для виживання багатьох організацій, а також дозволяє їм бути гнучкими у періоди турбулентності. Надання інституційних коштів забезпечує ресурси для зростання, розвитку і професіоналізації НДО і фондів, що є передумовою стійкого та сильного громадянського суспільства.

Інституційна підтримка у часи війни є особливо важливою і через те, що багато організацій зазнали неймовірного стресу – втративши частину персоналу, через неможливість проектної роботи чи втрату офісів та техніки.

Зборами коштів займалися в першу чергу нові організації та фонди. В основному збори проводилися на банківські картки, із подальшою звітністю у фотоформаті на сторінках своїх соціальних мереж. Таким чином, головними благодійниками ставали жителі громади, в якій знаходяться новостворені організації, а також їхня інтернет-аудиторія.

Окрім грошових пожертв, значну частину надходжень становить матеріальна гуманітарна допомога. Спершу вона надходила масово і неструктуровано, але вже у перші дні організації стали приймати її більш прискіпливо, що дозволило суттєво зменшити навантаження на персонал та уникнути накопичення непотрібних речей.

Представники організацій та фондів, що були засновані до війни, погано ставляться до проведення зборів на приватні банківські картки, адже в такому випадку важче відслідкувати рух та цільове призначення коштів і з'являється простір для шахрайства, що наносить шкоду репутації сектору.

«Організації у нашій сфері зараз грають нечесно, дають на жалість і збирають на приватні картки, псуючи репутацію цілого сектору. Я вже зауважувала багато зловживань та маніпуляцій.»

- Національна організація, Київ

Серед методів збору коштів та матеріальної допомоги респонденти згадували і спеціалізовані ресурси, зокрема «Спільнокошт», Українську Біржу Благодійності та волонтерську платформу UAhelpers.

Респонденти, які займалися зборами коштів та закупівлею гуманітарної допомоги відзначали, що представники бізнесу часто пропонували суттєві знижки на товари, а іноді віддавали їх по собівартості чи взагалі безкоштовно.

Для однієї із новостворених організацій, що потрапила у вибірку дослідження, бізнес став постійним партнером та основним джерелом ресурсів. В інших же ж випадках, певні магазини ставали регулярними партнерами, забезпечуючи особливі ціни на закупівлю допомоги.

Разом із тим, організації, які отримували регулярні пожертви та підтримку від бізнесу до початку повномасштабної війни, відзначали значне падіння надходжень. Це пов'язано у першу чергу із тим, що багато підприємств зупинили свою діяльність після 24 лютого, а також зазнали значних матеріальних втрат через знищені склади і падіння продажів.

Всі опитані зауважили, що обсяги зборів коштів суттєво знизилися уже за місяць після початку повномасштабної війни. Для підтримки рівня надходжень організаціям доводилося бути більш креативними у своїх меседжах. На цьому етапі до простого методу «оголошення і збір» додалися продаж мерчу, благодійні аукціони та використання вже згаданих спеціалізованих платформ для збору пожертв.

Безпрецедентна інтенсифікація процесів у сфері громадянського суспільства призвела до виникнення низки нових партнерств, що відзначили всі респонденти опитування. У багатьох випадках представники фондів та організацій відзначали, що стали більш тісно співпрацювати із міською владою. Окрім цього, в рамках надання гуманітарної допомоги чи оперативного реагування на потреби ВПО, організації залучали до роботи нових партнерів – колег по сектору, про яких давно знали, але з певних причин ніколи з ними раніше не взаємодіяли.

«У нашому місті, ми, наприклад, ніколи раніше не працювали із протестантськими організаціями. Але коли почалася війна, то ми разом із ними працювали на розселенням ВПО.»

- Місцева організація, Схід

Звітність і комунікація

Підходи до звітності у період війни помітно відрізняються у давніших та новостворених організацій.

Нові організації виникали стихійно, як швидка відповідь на нові нагальні потреби. Їхня діяльність досі проходить шлях систематизації та становлення. Це стосується і звітності, яка спершу могла бути доволі узагальненою і базувалася в основному на фотозвітах та чеках закупівель, але згодом ускладнювалася та доповнювалася новою інформацією, яка, наприклад, дозволяла відстежити рух коштів від конкретного донора чи донатора до бенефіціара.

Жорстких вимог щодо звітності на початку вторгнення не поступало ані від індивідуальних благодійників, ані від донорів. Проте з часом стали з'являтися більш формалізовані вимоги, а також запити від інтернет-аудиторії організацій. Ті фонди і організації, які існували до 24 лютого, є більш послідовними у своїх підходах до звітності. Ніхто із респондентів дослідження не змінювали їх навіть після вторгнення.

Основними мотивами до ведення публічної звітності були формування та збереження репутації організації, а для фінансової – стосунки із податковою.

«Війна закінчиться, а податкова прийде»

- Регіональна організація, Південь

Всі опитані фонди та організації зберегли й продовжили використовувати звичні для себе канали комунікації. В основному йдеться про соціальні мережі, а саме Facebook, Instagram та Telegram-канали.

Змін зазнав контент соціальних мереж, в якому стало значно більше звітності. Соціальні мережі, як платформи для збору коштів більше використовували новостворені організації.

«Навіть перед війною наша комунікація – це про подяки, а не про запити і що «нам потрібні гроші». Але зараз трохи довелося більше писати про наші потреби.»

- Національна організація, Київ

Всі респонденти відзначають підвищення взаємодії із медіа. Якщо у звичайний час теми благодійності були не надто популярними, то тепер журналісти, зокрема і іноземні, самі виходять на зв'язок із організаціями та ініціативами, які займаються розповсюдженням гуманітарної допомоги чи працюють із ВПО.

Респонденти із організацій, які активно займалися гуманітарною допомогою відзначили, що особливо у перші дні після вторгнення головним каналом комунікації був телефон. У найгарячішій фазі саме телефонні дзвінки та безпосередні контакти допомагали вирішувати більшість запитань, хоча цей канал є доволі виснажливим та ресурсозатратним для персоналу.

«Якось наші персональні телефони потрапили у міський гуманітарний штаб і відтоді нам постійно дзвонять. Це допомагає вирішувати багато запитань, але дуже втомлює.»

- Регіональна організація, Південь

Майбутнє

На думку респондентів дослідження, найбільш трендовими секторами благодійності у найближчі місяці будуть допомога армії, гуманітарна допомога постраждалим від війни, забезпечення і транспортування переселенців та забезпечення умов проживання ВПО. Окрім того, багато уваги буде приділятися людям, що опинилися у складних життєвих обставинах.

Згадані сектори відносяться до екстреного реагування. Тому очікується, що частину із цих потреб на себе переберуть державні інституції, а також великі гуманітарні організації, яким потрібно більше часу на розгортання діяльності. Але не зважаючи на це, тема війни залишиться пріоритетною.

У перспективі кількох місяців базові потреби будуть більш-менш задоволені і більш актуальними стануть теми працевлаштування ВПО та їхня інтеграція у громади. Представниця організації зі сходу України звертала увагу на власний досвід попередньої хвилі ВПО у 2014, згідно із яким не варто очікувати, що всі переселенці повернуться додому, щойно це стане можливим, а слід готуватися до різкої потреби у робочих місцях, проживанні та розвитком стосунків із приймаючою громадою.

На тему працевлаштування та отримання нових навичок, в тому числі підприємницьких, звертала увагу і представниця донорської організації. В той же час, гуманітарна допомога – це актуальна тема на довгі роки. Проте нею займатимуться все більш спеціалізовані організації, а наплив багатьох дрібних ініціатив спаде. Це ж стосується теми відбудови та реконструкції інфраструктури.

«Менше попиту, люди втомляться. Держава перейме на себе обов'язки волонтерів і залишаться якісь специфічні напрямки, на які треба специфічні навички, а вони є не у всіх.»

– Нова місцева організація, Київ

Змін зазнає і сам третій сектор. На думку більшості респондентів, більша частина нових ініціатив не зможе стабілізуватися і перетворитися на інституціалізовані організації через брак досвіду, стабільних джерел ресурсів та специфічних професійних знань. Разом із тим, багато нових організацій укрупняться і залишаться, якщо зможуть подолати перші внутрішні кризи і структурують свою роботу.

На думку респондентів дослідження, загальний тренд на залученість до волонтерської діяльності не надто довго триматиметься на високому рівні і багато людей що прийшли у волонтерство вперше – покинуть його через необхідність працювати чи через вигорання.

«Ясно, що люди вигорять, також багато хто відпаде, частина людей перейдуть в інші організації. Все ж треба мати і своє життя.»

- Нова місцева організація, Захід

Думки щодо того, чи підніметься рівень залученості до благодійності порівняно зі станом до 24 лютого, розділилися. Частина респондентів вважає, що хоча громадська активність і не триматиметься на такому високому рівні, в майбутньому вона стабілізується на суттєво вищому за довоєнний. Інша частина респондентів дивиться на ситуацію менш оптимістично. На їхню думку, рівень пожертв та залученість у громадську та благодійну діяльність знизяться через економічну кризу і післявоєнну відбудову.

Представники національних організацій висловили сподівання на те, що донори, які працюють в Україні, зможуть переглянути свій звичний режим роботи і стануть більш гнучкими та менш вимогливими до необхідних формальних критеріїв на отримання грантів, а також дедалі активніше забезпечуватимуть інституційну підтримку. Це дозволило б не втратити момент та посприяти розбудові стійкого і самостійного громадянського суспільства, підсиленого хвилею активізму.

Також очікується диверсифікація донорського середовища, яке зможе надавати гранти різних розмірів і у різних формах, щоб мати змогу підтримати як і досвідченіші організації, так і новостворені.

Хоча в стосунках між українськими організаціями та фондами зараз спостерігається менший рівень конкуренції через донорські кошти, вона нікуди не зникне і через кілька місяців ситуація стабілізується.

«Велика кількість донорів, коштів та запитів трохи нейтралізує це. Але в поствоєнний час конкуренція повернеться.»

Місцева організація, Захід

Також, навряд чи це призведе до зменшення явища donor-driven проектів.

«Донори це знають – оголошуючи конкурс, донор форматує запит і відповідь на цей запит»

Національна організація, Київ

Разом із більшою кількістю донорських коштів зросла й кількість громадських організацій, тому боротьба за фінансування буде продовжуватися. Шансів отримати нові ресурси буде більше у фахових організацій. Проте важливо розуміти, що стара організація і фахова – це не одне і те ж.

Перевірка гіпотез

1. Люди долучаються до благодійності значно більше, аніж до початку повномасштабної війни. та 2. Значно зросла частина людей, що долучаються своєю діяльністю, а не лише фінансово.

Підтверджено. Як і в плані пожертв (грошових чи матеріальних), так і через особисту участь, залученість українців до благодійності суттєво зросла. Це є природньою реакцією суспільства на надзвичайну ситуацію. Проте вже зараз показники залученості падають, як і через матеріальні складнощі, так і через вигорання та необхідність займатися основною роботою.

Головні напрямки діяльності серед благодійних фондів у даний час — це допомога переселенцям та організація гуманітарної допомоги

Підтверджено. Більшість благодійних організацій у той чи інший спосіб адаптували свою діяльність відповідно до потреб воєнного часу, в той же ж час намагаючись не закидати свою основну діяльність, а нову розпочинати у суміжних або пов'язаних сферах.

Згідно із відповідями респондентів, цей тренд протримається недовго і після задоволення базових потреб, найбільш актуальними темами стануть працевлаштування та інтеграція ВПО, а також пост-воєнна відбудова та більш систематизована гуманітарна допомога, потреба в якій залишатиметься на довгі роки.

Перевірка гіпотез

Деякі організації припиняють свою діяльність через дисбаланс пожертв.

Частково підтверджено. Хоча фокус донорів та пожертв змістився на виклики воєнного часу, донори намагаються підтримувати старі проекти, а організації та фонди успішно відновлюють свої довоєнні джерела ресурсів. Проте, частина організацій, які залежали від державної підтримки, зіткнулися з неспроможністю здійснювати статутну діяльність через відсутність фінансування.

Рівень конкуренції у сфері суттєво знизився.

Частково спростовано. Рівень конкуренції у сфері благодійності тимчасово знизився через безпрецедентну кількість ресурсів, що надходили як від індивідуальних благодійників, так і від донорських організацій. Проте це явище має тимчасовий ефект, і уже в найближчому майбутньому очікується повернення до попереднього стану.

Рекомендації

- ◆ Надавати інституційну підтримку новоствореним ГО та фондам для збільшення їхньої професійності, а також для старіших організацій із цією ж метою та з метою компенсації збитків через відтік персоналу та руйнацію/відсутність доступу до обладнання.
- ◆ Зберігати тренд на гнучкість у наданні грантової підтримки задля сприяння кристалізації органічного і самостійного громадянського суспільства.
- ◆ Організаціям та фондам слід вибудовувати стосунки із волонтерами із врахуванням того, що для більшості із них цей досвід волонтерства є першим і визначальним у їхньому ставленні та подальшій участі як в цій, так і в інших формах благодійності.
- ◆ Організаціям та фондам варто відповідально та систематично вести звітність про свою діяльність навіть у часи надзвичайних ситуацій, оскільки це впливає на формування репутації та довіри до цілого сектору.
- ◆ Організаціям та фондам слід готуватися до того, що надходження пожертв від індивідуальних благодійників суттєво зменшиться найближчим часом і диверсифікувати джерела своїх ресурсів.

Гайд експертного інтерв'ю

Представлення, знайомство

- Представлення інтерв'юера
- Тема розмови: зміни у сфері благодійності в Україні після повномасштабного вторгнення Росії
- Розповісти про формат розмови, відсутність правильних/неправильних відповідей, про черговість висловлювання думки. Тривалість розмови до двох годин

Діяльність

- Чим ви (ваш фонд) займалися до початку повномасштабної війни? А чим займаєтеся зараз?
- Яких змін зазнав вектор вашої діяльності? Чи змінилися бенефіціари? Чи є нові формати роботи?
- Чи з'явилися нові формати у залученні людей до благодійності? Які?
- Навантаження на персонал у такий час часто впливає на якість роботи і звичні робочі процеси. Чи відчуваєте ви щось подібне у вашій організації?
- Які сектори благодійності найбільш трендові на вашу думку?

Донори та партнери

- Чи змінилися ваші донори? Звідки ви отримуєте основні пожертви та допомогу?
- Як ви гадаєте, чи існує загроза дисбалансу у розподілі пожертв? Як це може відбитися на інших секторах благодійності, аніж найбільш трендові?

- Як ви думаєте, чи можемо ми говорити про зниження конкуренції між благодійними організаціями? Якщо так, то чи довго зберігатиметься такий тренд?
- Чи з'явилися у вас нові партнери? Із яких сфер?

Звітність

- Чи вдається вам звітуватися про вашу діяльність? Як ви це робите?
- Чи отримували ви запити на звітність від донорів чи бенефіціарів? Це якось відрізняється до звичних практик до 24 лютого?

Комунікація

- Які основні канали комунікації ви використовуєте? Чи змінилися вони із початком російського вторгнення?
- Чи змінилися пріоритети в каналах комунікації та в її стилі?
- Чи впливав креатив на активність благодійників? Наведіть, будь ласка, приклади.

Майбутнє

- Як ви бачите сферу благодійності через 3-4 місяці? А через рік?
- Чи збільшиться кількість пожертв та активність волонтерської залученості і після війни?
- Що може зробити держава для ефективнішої роботи фондів?